ਭੀਵਚੰਦਰ ਸ਼ੰਕਰ ਮੋਰ

ਬਨਾਮ.

ਬਾਲੂ ਗੰਗਾਰਾਮ ਮੋਰ ਐਂਡ ਓਰਸ। (2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 4669)

ਮਈ 07,2019

[ਆਰ. ਭਾਨੂਮਤੀ ਅਤੇ ਆਰ. ਸੁਭਾਸ਼ ਰੈਡੀ, ਜੇ. ਜੇ.]

ਸਿਵਲ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ, 1908: ਜਾਂ. IX r. 13 ਅਤੇ ਐਸ. 96(2) – ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 1 13 ਨਿਰਧਾਰਤ ਐਕਸ-ਪਾਰਟ-ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਯੂ/ਜਾਂ IX r. 13 ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ No.14 ਅਤੇ 15-ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ No.14 ਅਤੇ 15-ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਕਥਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣਾ-ਅਗਲੇ ਦਿਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ-ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਥੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲਿਖੇ-ਅਪੀਲ ਉੱਤੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆਃ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਯੂ/ਐਸ. 96(2) ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ। IX r. 13 ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ-ਯੂ/ਜਾਂ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਸਮਾਂ। IX r. 13 ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਵਜੋਂ ਲਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ-ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ

ਰੱਖਿਆਃ 1.1 ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ

ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ "ਢੁਕਵੇਂ ਕਾਰਨ" ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸੇਵਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ “ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ ", ਅਦਾਲਤ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। [ਪੈਰਾ 11,12] [304-D-G]

1.2 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ "ਇੱਕ ਸਖ਼ਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ। [ਪੈਰਾ 14] [307-C-E]

1.3 ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਈ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਹੋਵੇ, ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਨਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸੱਚੀ ਗੱਲ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 15] [305-E-F]

1.4 ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾਕਾਮੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। [ਪੈਰਾ 16,17] [307-D-E; G-H]

1.5 ਧਾਰਾ 97 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਕਿਸੇ ਮੁੱਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੈ, ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਮੁੱਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ। [ਪੈਰਾ 18] [308-ਏ-ਸੀ]

1.6 ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19,20] [308-D-E]

ਜੋਤੀਬਾ ਲਿੰਬਾਜੀ ਕਨਸ਼ੇਨਵਰ ਬਨਾਮ ਰਾਮੱਪਾ ਜੋਤੀਬਾ ਕਨਸ਼ੇਨਾਵਰ 1937 ਵੋਲ. ਐਕਸਐਲ ਬੋਮ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 957 ; ਬੀ. ਮਾਧੁਰੀ ਗੌਡ਼ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਦਾਮੋਦਰ ਰੈੱਡੀ (2012) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 693; ਭਾਨੂ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2005) 1 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 787: [2004] 6 ਪੂਰਕ. ਐੱਸਸੀਆਰ 1104 ; ਐੱਨ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਐੱਮ.

ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ (1998) ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 123: [1998] 1 ਪੂਰਕ. ਐਸ. ਸੀ. ਆਰ. 403-ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲ

1937 Vol.XL ਬੋਮ। ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 957	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 5
(2012) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 693	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ	ਪੈਰਾ 6
[2004] 6 ਸਪਲ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 1104	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 12
[1998] 1 ਸਪਲ ਐੱਸ. ਸੀ. ਆਰ. 403	ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ	ਪੈਰਾ 16

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲਾਃ 2019 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 4669.

2014 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 3290 ਵਿੱਚ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੂਡੀਕੇਚਰ ਦੇ ਮਿਤੀ 20.08.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ।

ਸੁਸ਼ੀਲ ਕਰੰਜਕਰ, ਕੇ. ਐੱਨ. ਰਾਏ, ਵਕੀਲ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ, ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਗਵੇਨ ਕਾਰਥਿਕਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਆਭਾ ਆਰ. ਸ਼ਰਮਾ, ਐੱਮ. ਵਾਈ. ਦੇਸ਼ਮੁਖ, ਵਕੀਲ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਆਰ. ਭਾਨੂਮਥੀ, ਜੇ.

1. ਛੁੱਟੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

2. ਇਹ ਅਪੀਲ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਜੁਡੀਸੀਏਚਰ ਦੁਆਰਾ 2014 ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ No.3290 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ 20.08.2014 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ 2007 ਦੇ ਰੈਗੁਲਰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ No.35 ਮਿਤੀ 04.07.2008 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

3. ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੰਖੇਪ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨਃ - ਜਵਾਬਦੇਹ-ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 13 ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਿਵਲ ਜੱਜ, ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ, ਦੌਂਡ ਅੱਗੇ 2007 ਦੇ

ਨਿਯਮਤ ਸਿਵਲ ਸੂਟ No.35 ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਅਤੇ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਕਥਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦਾ ਪੁੱਤਰ। ਤਾਨਾਜੀ ਨੂੰ 25.02.2007 ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਮਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਹ ਕੰਮ ਦੀ ਭਾਲ ਵਿੱਚ ਗੁਆਂਢੀ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਨ ਅਤੇ ਤਾਨਾਜੀ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਮਨ ਦੀ ਸੇਵਾ ਬਾਰੇ ਸੂਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੇ। ਕਥਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਇਕਪਾਸੜ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਵੰਡ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ 04.07.2008 'ਤੇ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 15.10.2008 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 14 ਅਤੇ 15 ਨੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 06.08.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ No.14 ਅਤੇ 15 ਆਪਣੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਦੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਆ ਰਹੇ ਹਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਸੋਧਾਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਪਿਛਲੀ ਸੋਧ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਤਾਨਾਜੀ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਤਾਨਾਜੀ ਇੱਕ ਬਾਲਗ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਸੰਮਨ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ 'ਤੇ ਸੰਮਨ ਦੀ ਇੱਕ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਸੇਵਾ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

4. ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ 03.09.2010 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ 2010 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ No.108 ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 11.06.2013 ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ। ਅਗਲੇ ਹੀ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਈ. ਡੀ. 2 ਅਤੇ 15 ਨੇ 2007 ਦੇ ਰੈਗੁਲਰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਆਈ. ਡੀ. 3 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਵਲ ਮਿਸਕ ਵੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਚਾਰ ਸਾਲ, ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ 2013 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ No.56। ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਕਥਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਬਾਰਾਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਮਿਤੀ 20.02.2014 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਵਿਦਵਾਨ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣਾ ਸਮਾਂ

ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਅਧੀਨ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਅਤੇ ਉਸ ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨਾ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਹੋਵੇਗਾ। ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਦਿੱਤੀ।

5. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 8 ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ 2014 ਦਾ ਡਬਲਯੂਪੀ No.3290 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਗਲਤ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। 1937 Vol.XL ਬੋਮ। ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਰ 957 ਅਤੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰੋ ਅਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਨਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਜੋ ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਉਪਾਅ ਤੋਂ ਪਿੱਛੇ ਨਹੀਂ ਹਟ ਸਕਦੇ ਅਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦੋ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਅਪਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਤੀਜਿਆਂ 'ਤੇ, ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਜੋ ਕਿ ਵਿਸ਼ਾ ਚੁਣੌਤੀ ਹੈ।

6. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਵਕੀਲ ਸ੍ਰੀ ਸੁਸ਼ੀਲ ਕਰੰਜਕਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਦੇ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਤਾਨਾਜੀ ਦੇ ਨਾਮ ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਸਮੇਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਮਾਧੁਰੀ ਗੌੜ ਬਨਾਮ ਬੀ. ਦਾਮੋਦਰ ਰੈੱਡੀ (2012) 12 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 693, ਇਹ ਸੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਇਕਸਾਰ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੁੱਲ੍ਹ ਕੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ

ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਕੀਮਤੀ ਅਧਿਕਾਰ ਗੁਆ ਦੇਣਗੇ ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ, ਬਿਨਾਂ ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਇਸ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ।

7. ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸੀਨੀਅਰ ਵਕੀਲ ਵਿਨੈ ਨਵਾਰੇ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਤਹਿਤ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਤਹਿਤ ਉਹ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਧਾਰਾ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਰੋਕ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀਆਂ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੇ ਅੰਤਮਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈ ਹੈ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਸ ਆਧਾਰ' ਤੇ ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਕਿ ਉਹ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੂਜੇ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। 8. ਅਸੀਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੋਰ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨੁਕਤੇ ਉੱਠਦੇ ਹਨਃ -

(i) ਕੀ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਇਆ ਗਿਆ ਸਮਾਂ ਭਾਰਤੀ ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1908 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਅੰਦਰ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਬਣਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ?

(ii) ਜਦੋਂ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੀ ਧਾਰਾ 96 (2) ਤਹਿਤ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ' ਤੇ ਰੋਕ ਹੈ?

9. ਤੱਥ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਵੰਡ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 13 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੂੰ 04.07.2008 ਉੱਤੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ 15.10.2008 ਉੱਤੇ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਮਿਤੀ 06.08.2010 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ ਉੱਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ

03.09.2010 ਉੱਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਬਾਅਦ, ਭਾਵ ਆਈ. ਡੀ. 4 ਉੱਤੇ, ਕਥਿਤ ਅਪੀਲ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਈ ਗਈ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਉੱਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਈ. ਡੀ. 2 ਅਤੇ 15 ਨੇ ਚਾਰ ਸਾਲ, ਦਸ ਮਹੀਨੇ ਅਤੇ ਅੱਠ ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਾਲ 2007 ਦੇ ਰੈਗੁਲਰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਆਈ. ਡੀ. 3 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ।

10. ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਰੀਡਿੰਗ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਜਿਸ ਨੇ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਝੱਲਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਦੋ ਉਪਾਅ ਹਨਃ - (i) ਜਾਂ ਤਾਂ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਦੁਆਰਾ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ; (ii) ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੂਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ।

11. ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸੰਮਨ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਕਿਸੇ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਨੂੰ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਲਈ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਨਿਯਮਤ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਨ ਦਾ ਵਿਆਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਹੈ। ਦੋ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਦਾ ਦਾਇਰਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਪਾਅ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕੀਤੀ, ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਰੋਕਦਾ ਜੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

12. ਸੈਕਸ਼ਨ 96 (2) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਭਾਨੂ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਰਚਨਾ ਕੁਮਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ (2005) 1 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 787 ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਕੀ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਸੀ ਕਿ ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਵੇਖਦਿਆਂ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਪੈਰਾ (36) ਅਤੇ (38) ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀਃ -

“ 36. ..... ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉੱਤੇ ਸਵਾਲ ਚੁੱਕਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਜਾਵੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਾਨੂੰਨ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ ਉੱਤੇ ਜਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਾਲ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦਾ। [ਦੇਖੋ (2004) 5 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 385, ਦੀਪਾਲ ਗਿਰੀਸ਼ਭਾਈ ਸੋਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਯੂਨਾਈਟਿਡ ਇੰਡੀਆ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ। ਲਿਮਟਿਡ, ਬੋਰੋਡਾ ਅਤੇ ਚੰਦਰਵਤੀ ਪੀ. ਕੇ. ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਸੀ. ਕੇ. ਸਾਜੀ ਅਤੇ ਹੋਰ (2004) 3 ਐਸ. ਸੀ. ਸੀ. 734]

“38. ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਵਖਰੇਵੇਂ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿ ਕੇ ਹੱਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਪੋਸਟ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ/ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਗੈਰ-ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਲਈ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਕੇਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਉਸ ਲਈ ਕੋਡ ਦੀ ਧਾਰਾ 96 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਕੇ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਰਿਕਾਰਡ' ਤੇ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਸਮੱਗਰੀ ਉਸ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਾਂ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਘਾਟ ਵੀ ਇੱਕ ਸੰਭਾਵਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਚੌਧਰੀ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਕਿ ਕੋਡ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ 9 ਨਿਯਮ 13 ਨਾਲ ਜੁੜੀ "ਵਿਆਖਿਆ" ਨੂੰ ਇੱਕ

ਸਖਤ ਨਿਰਮਾਣ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਾਣੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਸੀ। ਚੌਧਰੀ ਬਨਾਮ Lt.-Col. ਸੂਰਜ ਜੀਤ ਚੌਧਰੀ (1982) 2 SCC 596, ਪੀ. ਕਿਰਨ ਕੁਮਾਰ ਬਨਾਮ ਏ. ਐੱਸ. ਖਾਦਰ ਅਤੇ ਹੋਰ (2002) 5 SCC 161 ਅਤੇ ਸ਼ਿਆਮ ਸੁੰਦਰ ਸਰਮਾ ਬਨਾਮ ਪੰਨਾਲਾਲ ਜੈਸਵਾਲ ਅਤੇ ਹੋਰ

13. ਜੋਟੀਬਾ ਲਿੰਬਾਜੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਪੀਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਸੋਚ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੋਰ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ: -

“15.....ਇੱਕ ਬੇਈਮਾਨ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਯੋਗਤਾ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਉੱਚਤਮ ਮੰਚ 'ਤੇ ਲੈ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਅਧੀਨ ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ, ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਦੇਣਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਰ ਸੰਭਵ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਹੀ, ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਤੋਂ ਸਿੱਧਾ, ਇਮਾਨਦਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਪੱਖ ਹੋਣ ਦੀ ਉਮੀਦ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਕਪਾਸੜ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਹੱਈਆ ਕਰਵਾਏ ਗਏ ਦੋ ਉਪਾਅ ਦੋ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਉਮੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਤੱਥ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੋਣ 'ਤੇ ਹੀ ਇਸ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਲਾਜ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਇਲਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਬਦਲੇ ਜਾ ਸਕਦੇ। ”

14. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਟਿੱਪਣੀ ਕਿ "ਉਪਾਅ ਇੱਕੋ ਸਮੇਂ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਲਗਾਤਾਰ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਖ਼ਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਤੇ ਇੱਕ ਸਟ੍ਰੇਟਜੈਕੇਟ ਫਾਰਮੂਲੇ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਇਸ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ' ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਲਗਾਤਾਰ ਉਪਾਅ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ। ਸਿਰਫ਼ ਉਹਨਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਰਣਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ ਹੈ ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਲਗਾਤਾਰ ਦੋ ਉਪਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸੱਚਾਈ ਦੀ ਘਾਟ ਹੈ, ਅਦਾਲਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜੇ ਅਦਾਲਤ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਲਾਜ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹੇਗਾ।

15. ਇਹ ਇੱਕ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਾਪਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਕਿ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਨੂੰ ਉਦਾਰ ਨਿਰਮਾਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਥਾਈ ਨਿਆਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਅਯੋਗਤਾ, ਕੋਈ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੀ ਘਾਟ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਦੋਸ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਵੱਖ-ਵੱਖ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬੀ. ਮਾਧੁਰੀ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾਃ -

“6. ਸੀਮਾ ਕਾਨੂੰਨ, 1963 ਦੀ ਧਾਰਾ 5 ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸਮੀਕਰਨ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਲਚਕੀਲਾ ਹੈ ਜੋ ਨਿਆਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਖਤ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਨਿਯਮ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਵਾਰ-ਵਾਰ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਉਦਾਰਵਾਦੀ ਪਹੁੰਚ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਠੋਸ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਦੇਰੀ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ”

16. ਇਹ ਵੇਖਣਾ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ ਐੱਨ. ਬਾਲਾਕ੍ਰਿਸ਼ਨਨ ਬਨਾਮ ਐੱਮ. ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾਮੂਰਤੀ (1998) ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 7 ਐੱਸ. ਸੀ. ਸੀ. 123, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾਃ -

“11. ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੈਣ, ਪਰ ਤੁਰੰਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ। ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਟ ਲੱਗਣ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੱਲੀ ਗਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੱਟ ਦੇ ਨਿਵਾਰਣ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਸਮਾਂ ਬਹੁਤ ਕੀਮਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨਾ ਕਦੇ ਵੀ ਮੁੜ ਕੇ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ। ਸਮੇਂ ਦੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਦੌਰਾਨ, ਨਵੇਂ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਨਵੇਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਕਰਕੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੱਲ ਲੱਭਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਪਵੇਗੀ। ਇਸ ਲਈ ਹਰੇਕ ਇਲਾਜ ਲਈ ਇੱਕ ਉਮਰ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਲਾਜ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰਨ ਲਈ ਬੇਅੰਤ ਮਿਆਦ ਬੇਅੰਤ ਅਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਰਾਜਕਤਾ ਦਾ

ਕਾਰਨ ਬਣ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸੀਮਾ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਉੱਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਇਹ. ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੀਪਬਲਿਕਾ ਅਪ ਸੀਟ ਫਾਈਨਿਸ ਲੀਟੀਅਮ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਹੈ (ਇਹ ਆਮ ਭਲਾਈ ਲਈ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਲਈ ਰੱਖੀ ਜਾਵੇ)। ਸੀਮਾ ਦੇ ਨਿਯਮ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਨਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚਾਲਾਂ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਨਾ ਲੈਣ ਬਲਕਿ ਤੁਰੰਤ ਆਪਣਾ ਹੱਲ ਲੱਭਣ। ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਲਈ ਜੀਵਿਤ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ”

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਸੈਕਸ਼ਨ 96 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ। ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਗੰਭੀਰ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਜਾਂ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਨਾਕਾਮੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਦੀ ਘਾਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ, ਦੇਰੀ ਦੀ ਮੁਆਫੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ।

17. ਹੱਥ ਵਿੱਚ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 13 ਨੇ ਸਾਲ 2007 ਵਿੱਚ ਵੰਡ ਲਈ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ 04.07.2008 ਉੱਤੇ ਇੱਕਪਾਸੜ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ ਆਰਡਰ IX ਰੂਲ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 06.08.2010 'ਤੇ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ 03.09.2010 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ XLII ਨਿਯਮ 1 (ਡੀ) ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਬੇਸ਼ਕ, ਇਹ ਅਪੀਲ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਲੰਬਿਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ 11.06.2013 ਉੱਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਯਾਨੀ ਆਈ. ਡੀ. 2 'ਤੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਆਈ. ਡੀ. 3 ਅਤੇ 15 ਨੇ 2007 ਦੇ ਰੈਗੁਲਰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ ਆਈ. ਡੀ. 4 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਈ. ਡੀ. 1 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ No.14 ਅਤੇ 15 ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਵੰਡ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

18. ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ 97 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਵੀ ਧਿਰ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦੁਖੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ, ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਉੱਤੇ ਵਿਵਾਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅੰਤਮ

ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕਰਨ ਦੇ ਪੜ੍ਹਾਅ 'ਤੇ ਤੈਅ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਨੂੰ ਅੰਤਿਮ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਸਮੇਂ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੇ ਮੁੱਢਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਅਪੀਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ-ਮੁਦਈਆਂ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਕੱਦਮਾ ਵੰਡ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦੇ ਮੌਕੇ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ। ਨਿਆਂ ਦੇ ਹਿੱਤ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀਆਂ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇੱਕ-ਪੱਖੀ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

19. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਸੀ. ਪੀ. ਸੀ. ਦੇ ਆਦੇਸ਼ IX ਨਿਯਮ 13 ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਪੈਰਵੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਿਤਾਏ ਗਏ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰਨ ਲਈ "ਕਾਫ਼ੀ ਕਾਰਨ" ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

20. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 2014 ਦੇ ਡਬਲਯੂ. ਪੀ. No.3290 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। 2007 ਦੇ ਰੈਗੁਲਰ ਸਿਵਲ ਸੂਟ No.35 ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ No.14 ਅਤੇ 15 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਬਹਾਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਅਦਾਲਤ "ਸ਼੍ਰੀ ਭੀਵਚੰਦ ਸ਼ੰਕਰ" ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਲਵੇਗੀ। ਹੋਰ & ਓਰਸ. ਵੀ. ਸ਼੍ਰੀ ਬਾਲੂ ਗੰਗਾਰਾਮ ਮੋਰੇ ਅਤੇ ਹੋਰ "ਫਾਈਲ ਉੱਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧੋ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਵੀ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਨਿਧੀ ਜੈਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ

ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate